

HUSET
Vision, innovation & kreativitet gennem 35 år

HUSET

Vision, innovation & kreativitet
gennem 35 år

Jubilæumsskriftet

HUSET ligger i hjertet af Århus og har været værksteds- og kulturhus i 35 år. Det har 100.000 bruger-besøg om året og betydning for store dele af kulturlivet i Århus. Stik imod al logik, har politikerne valgt at fratage HUSETS dets årlige driftstilskud pr. 1/1 2008. Det har givet anledning til mange protester. For eksempel 40.000 underskrifter, flere hundrede læserbreve og talstærke demonstrationer for en bevarelse af HUSET.

Ultimo september 2007 har HUSET jubilæum. Dette jubilæumsskrift er lavet af en gruppe brugere på HUSET som en gave til HUSET i anledningen af 35års jubilæet.

Vi takker HUSET og dets medarbejdere for på bedste vis at have givet faglig viden videre til os og tusinder af andre brugere igennem 35 år.

Tak

Fra redaktionens side vil vi gerne takke følgende, uden hvis hjælp dette jubilæumsskrift ikke var blevet til.

Journalistisk arbejde: Anders Hein, Anette M. Wiklund, Anne Dyhr, Anne Thinggaard, Anne Rønne, Mads Trolle Munksgaard og Sanne Helene Højbjerg

Fotografisk arbejde: Gert Frier og alle fotograferne, såvel de navngivne som de anonyme. En speciel tak til følgende fotografer for portrætfoto: Anne Østergaard s. 11, René Riss s. 13, Helle Lorenzen s. 34, Runolfur Gudbjornsson / Photopop s. 59 og Jes Fernie s. 80

Korrektur: Adda Bach, Elisabeth Hau, Helle Lorenzen, Lene Didriksen, Mary Kromann-Andersen, Signe Thur og Susanne Weis Fogh

Teknisk vejledning: Birthe Gammelgaard og Ole Carlsen

Cover illustration: Sissan Richardt

Tryk af cover: Bjørn Kromann-Andersen

HUSET – Vision, innovation og kreativitet igennem 35 år

Idé & redaktion: Barbara Katzin, Peter Fajmer, Birthe Havmøller, Birthe Morberg og Helene Jensen

Layout: Birthe Havmøller

Cover illustration: Sissan Richardt

Håndtrykt cover: Bjørn Kromann-Andersen og Peter Fajmer

CD 'H.C. Andersen i nye medier, 2005'

Udgivet af Kulturcenter HUSET i Århus

Copyright Kulturcenter HUSET, 2007

1. oplag: 100 nummererede eksemplarer, trykt på HUSET

ISBN 978-87-992076-0-2

Forord

Af Birthe Havmøller
medlem af redaktionen

Vision, innovation & kreativitet igennem 35 år

I 1972 flyttede HUSET ind i en tom bygning i midten af Århus. I dag er bygningen fuld af liv. Der skabes på livet løs i HUSETs 17 værkstedsfaciliteter, som er åbne for alle byens borgere. HUSET er et sted, hvor der ikke er ret langt fra idé til handling. Innovation og kreativitet er uløseligt forbundet med Kulturcenter HUSET. Kun fantasien sætter grænser. Og fantasi, det har brugerne masser af.

Igennem de 35 år har kulturen i HUSET udviklet sig i takt med tidens behov. På stedet er der et rummeligt miljø, hvor snakken går livligt blandt brugere og medarbejdere. Det er en kultur, hvor faglig kunnen deles ud med rund hånd. Det man ikke kan i dag, kan man lære, så man kan klare sig selv i værkstedet i morgen. Og intet kreativt projekt er for uanseligt til, at man kan få støtte til at udvikle sin faglige kunnen. Dette er essensen af HUSETs ånd.

HUSET samarbejder med en lang række kulturinstitutioner og er kendt langt ud over Danmarks grænser som et meget vellykket kulturelt projekt. Det har et skabende værkstedsmiljø, hvor der dagligt fostres nye idéer. Mange kulturprojekter, der startede som idéer uden midler, såkaldte 'bottom-up projekter', er blevet ført ud i livet med hjælp og faglig vejledning fra HUSET. På værkstederne opstår der spontant faglige og sociale fællesskaber brugerne imellem, og samarbejder, der munder ud i kulturelle projekter, som rækker langt ud over kulturinstitutionens nære rammer og kommer andre borgere til gavn.

I dette jubilæumsskrift har vi givet ordet til nogle af stedets brugere og bedt dem om at fortælle deres personlige historie med HUSET og dets værksteder. De fortæller begejstret om det karriereløft, som de har fået på HUSET gennem tilegnelse af viden og know-how. De giver os en smagsprøve på nogle af de mange ting, de har lavet rundt om på værkstederne i tidens løb. HUSETs yngre brugere har f.eks. lavet de tegnefilm, der ligger på den vedlagte CD.

Vi giver også ordet til nogle af de tidligere ledere. De fortæller om HUSET som vision, værkstedstilbud, og kulturcenter for alle byens borgere, samt om deres arbejde med at skabe passende rammer for skiftende aktiviteter igennem årene, og om HUSETs placering på det kulturelle landkort over Europa.

'HUSET var en god idé og det blev en succes', som Thomas Kruse, en af stifterne siger.

Det er HUSET stadig!

HUSET 1972

HUSETs Café 1972

HUSETs Information 1972

Arkiv foto: HUSET

Foto: Niels Poulsen

Demonstration og støttekoncert for bevarelse af HUSET efteråret 2006

HUSET

Af Thomas Kruse,
medstifter af HUSET

– En rigtig god idé!

Århus er din og min by. Jeg tænker på vores by som en organisme. Stor og kompliceret, med mange forskellige kræfter og interesser som både virker sammen og tørner sammen. Det, jeg ønsker for vores by, Århus, er, at det ikke kun er kold beregning og penge, som bestemmer.

Et samfund kan være så stenet
At alt er en eneste blok
Og indbyggerne så benet
At livet er gået i chok
Og hjertet er helt i skygge
Og hjertet er næsten hørt op
Til nogen begynder at bygge
En by som er blød som en krop

Inger Christensens digt slutter med de linjer, som HUSET handler om: 'Til nogen begynder at bygge en by som er blød som en krop.'

HUSET og jeg har en fælles historie. Da jeg var 20 år – engang i 60'erne – sad jeg i Århus Ungdommens Fællesråd og var med til at udvikle planerne om et Ungdommens hus i det gamle museum i Mølleparken. Jeg var med i en arbejdsgruppe til planlægning og indretning af HUSET og med til at ansætte den første husmand. Undervejs i arbejdsprocessen for et Ungdommens hus blev det til et åbent hus for hele byen.

Dengang i 60'erne havde vi ikke sådan et sted. Vi måtte opfinde det. I dag tilhører HUSET noget af det livsvigtige i Århus, som planlæggere og beslutningstagere ikke kan lave, men som de skal skabe plads til: Plads for de åbne muligheder, plads for det levende, spontane. Et hjerterum i den bløde by. HUSET er et livsvigtigt organ i vores by. HUSET er simpelthen afgørende for selve kredsløbet i byens kultur- og kunstliv. HUSETs værksteder og mødesteder udgør et krydsfelt for kunstnere, professionelle og amatører, unge og gamle, danskere og nydanskere. HUSET, med sin stab af dygtige ansatte, er fødselshjælper for en mangfoldighed af projekter og oplevelser. I fællesskab er HUSET skabt over mange år.

Mit glansbillede af Danmark er, at vi har kort afstand mellem borger og myndighed. At demokrati betyder, at vi alle skal være her, og at vi kan tale os til rette. At være civiliseret betyder ordret: borger i byen.

Efter budgetforliget i 2006 er mit glansbillede af politikere, der lytter og tør erkende og rette fejl, blevet noget skrammet. Min ungdoms læresætning fra 60ernes atomkampagne er til gengæld blevet bekræftet: Politik er for alvorlig en sag at overlade til politikerne!

Den by, jeg vil leve i, har ikke bare huse, men HUSET. Århus må have et hus for at være sit navn, Århus! HUSET var en god ide, og det blev en succes. Dengang havde vi ikke prøvet det. Nu vil vi ikke undvære det.

Lotte Myrthue

Tekstilformgiver

Jeg var der første gang som lille pige, da HUSET lige var åbnet. Jeg kan huske følelsen af at være velkommen, og af at vi børn var der på lige fod med de voksne. Det var også vores sted. De mennesker, som var på HUSET, og de ting, som foregik var spændende og helt anderledes end det, som jeg var vant til fra skolen og derhjemme.

Senere kom bevægelsen 'Børneret'. Vi fik stillet lokaler til rådighed, hvor vi holdt vores møder, arrangerede koncerter og lavede badges. Vi afholdt koncerter i musikcafeen og passede baren. HUSET stolede på, at vi godt kunne klare det. Vi fik ansvar, og alene dét gjorde, at vi sagtens kunne leve op til det.

Jeg har altid vidst, at jeg ville beskæftige mig med noget kreativt. Mødet med HUSET og de kreative værksteder var med til at visualisere, at det var en mulighed. Mange af de store tekstilprojekter, som jeg laver, kan kun realiseres på HUSET. Det er alt for dyrt og omstændeligt at bestille materialet på tekstiltrykkerier.

For mig er HUSET det sidste sted, der adskiller Århus fra resten af de andre mellemstore provinsbyer i Danmark og fra hovedstaden.

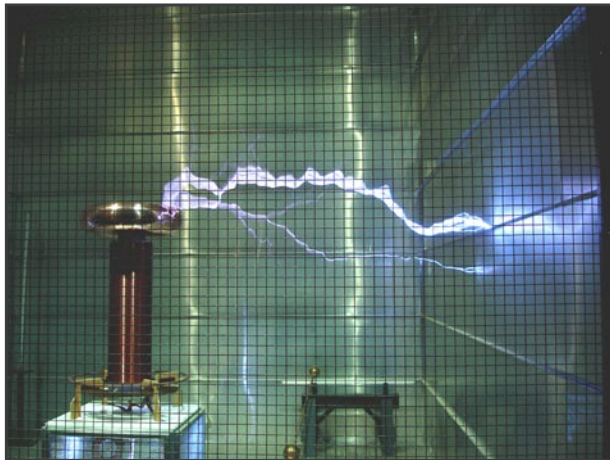
'One for every time she is away' – detalje af et værk, som består af 176 dele, 1995

www.syddjurskunstnere.dk

Finn Hammer

Værktøjs- og lynmager

Tesla spolen i Niels Bohr Tårnet på Elmuseet i Tange

Gnistgabet og den sprudlende kreativitet

I 1976 kom jeg hjem fra Kenya efter 2 år som ulandsfrivillig og manglede møbler. Det var på det tidspunkt, jeg opdagede HUSET og begyndte at benytte træværkstedet. Det blev til nogle sofaer i spånplader og et flot sofabord i fyr. Disse møbler er for længst havnet i containeren for brændbart materiale, men min interesse for HUSET forblev intakt!

Da jeg i midten af 90'erne fattede interesse for Tesla spoler, fik jeg brug for HUSETs værksteder. En Tesla spole består blandt andet af et roterende gnistgab, hvilket ikke kan laves ordentligt uden en drejbænk. En sådan havde jeg ikke adgang til på det tidspunkt.

At man, som på HUSET, kan komme lige ind fra gaden og låne/leje en drejbænk, er simpelthen fantastisk. Gnistgabet, som jeg har fremstillet, er en del af Tesla spolen, som til daglig udspyr lange elektriske gnister i den permanente udstilling i Niels Bohr Tårnet på Elmuseet i Tange.

Senere brugte jeg igen metalværkstedet til at lave maskinfundamentet til Tesla spolen på 'Danfoss Universe', en installation, der forsøger at give tilskueren illusionen af at befinde sig indeni en tordensky.

I dag arbejder jeg på at bruge Tesla spolerne som musikinstrumenter, en variant af Tesla spolen, som ikke har fundet sit publikum endnu.

En ting er værkstedernes fysiske rammer, som kun udgør en del af helheden. En anden ting er oplevelsen af at arbejde sammen med andre skabende mennesker. På en typisk arbejdsdag på HUSET møder jeg spændende mennesker, med spændende projekter. Jeg nævner i flæng: Det unge forelskede par, som sammen laver en lille reel til deres samling af CD'er. Materialet er tynd jernplade. De snakker sammen om hver detalje, og de viger ikke en meter fra hinanden under fremstillingsprocessen. En mand laver en kastemaskine til nogle for mig helt utraditionelle lerduer. De er fjerlette og flyver i uforudsigelige baner. En gøgler, der bygger en forlystelse til et omrejsende cirkus: En kraftprøve, som er den forlystelse, hvor man slår på en træpløk med en kølle for at få en klods til at flyve op ad en stolpe og slå på en klokke.

Når jeg forlader HUSET efter en arbejdsdag, har jeg altid en pragtfuld følelse indeni. Min opgave er løst, og samtidig har jeg suget til mig fra en berigende atmosfære af sprudlende kreativitet.

<http://home5.inet.tele.dk/f-hammer/tesla/tesla.htm>

Mille Guldbeck

Associate Professor of Painting & Graduate Coordinator
School of Art, Bowling Green State University, Ohio

When I first returned to my mother's country in 1972, I was studying Ethnography at Moesgård and felt somewhat alienated from the society at large. Not only had I been brought up in the United States for much of my life, and so I now felt like a foreigner in Denmark, but I was also raised in an artistic family and I no longer had access to facilities to create photography and painting. I was always living in a very small room.

I remember very clearly the sense of excitement that I felt when I found out about the possibilities that were available to me at this wonderful place in the middle of Århus. I was delighted to see the well kept studios and workshops that were always open until late in the evening and the staff were always friendly and helpful.

It is hard for me to believe that 35 years have gone by since those times. HUSET was a place where people from all walks of life could come and create regardless of whether they could afford equipment or studios, and as such, HUSET epitomizes (i.e. shows at a little scale) the ideal of the community. Sharing and community give rise to a very special kind of creativity, one which fosters a sense of identity in its society.

'Interior Dimensions' of Mille Guldbeck

www.artnet.com

HUSET

Af Bent Blindbæk, leder af HUSET 1998 – 2006

– Enestående i Europa!

Gennem mine år på HUSET har jeg meget aktivt søgt at finde et lignende sted som HUSET et eller andet sted derude, for at finde en ligesindet partner til fælles inspiration og udvikling. Men uanset hvor jeg ledte og hvem jeg spurgte i mine mange europæiske netværk – så lykkedes det ikke at finde nogen kulturinstitution, der gjorde det samme, som HUSET gør.

Men hver gang jeg fortalte om alt det, HUSET gør og kan – så blev alle behørigt imponeret over, at en så spændende kulturinstitution kunne findes i en by som Århus i Danmark. Dette førte også med sig, at mange udenlandske personer og delegationer kom omkring for at høre om idéerne, og hvordan de blev ført ud i livet – og i dag kan man finde elementer af HUSET i mange andre kulturinstitutioner ud over Europa.

Det er derfor endnu mere uforståeligt, at byens vise politikere ikke kan se skoven for bare træer. Meget anden kulturaktivitet i byen er ellers skabt ud fra den banale filosofi 'So ein Ding müssen wir auch haben' – hvis de andre har det, så må vi skal vi også, eller som her det modsatte: Hvis de andre ikke har det, så skal vi heller ikke bruge penge på det.

Med den aktuelle kulturpolitiske situation i Århus kunne man få det indtryk, at kulturinstitutioner som HUSET er en out-dated aktivitet generelt, men det skyldes sikkert, at det provinsielle snæversyn forhindrer klarsynet.

I Holland har man således de sidste 5–6 år begyndt et meget aktivt byggeprogram for kulturhuse i mindre byer. Spændende bygninger kreeret af spændende arkitekter, arkitektoniske fyrtårne for byerne. Her samler man mange af de samme funktioner, som man ser i danske kulturhuse, men sammen med en række andre lokale aktiviteter, såsom skoler, biblioteker mv. Og man har faktisk importeret det danske ord 'kulturhus' som den nationale benævnelse for initiativet!

I Hamborg har man en lang række kulturhuse. I Tyskland kalder man centrene for 'socio-kulturelle' centre, da man anerkender, at deres funktion er en kultursatsning på det lokale niveau, der har en høj grad af socialitet som et spændende biprodukt, hvorved centrene skaber bro mellem det professionelle kulturliv og bredden. Igennem de sidste mange år har kulturlivet i Hamborg haft det svært økonomisk. Men selv om man har skåret ned i budgetterne – så er det eneste område, hvor man bevidst har undgået nedskæringer: Kulturhusene!

I Flandern i Belgien er man gået så langt, at man fra regeringsside har lavet en decideret lovgivning på området for kulturhuse – dels for at styrke deres funktion og udvikling, hvilket selvfølgelig har været med til at sikre deres eksistens, men også som udtryk for en accept af, at centrene er en meget vigtig del af landets samlede kulturpolitik.

Og hvis vi kommer nærmere Århus, kan man kigge på København, der gennem de sidste år har gennemført en nyprofilering af hele kulturhus-området i stedet for at nedlægge det eller økonomisk udsulte det. Også her har man erkendt, at kulturhusene er en vigtig del af det samlede kulturliv.

Ja, selv ind i Folketingets Kulturudvalg kan man se, at der er en begyndende forståelse for hele det område, som kulturhusene er en aktiv del af – nemlig 'breddekulturen', hvor husene kan skabe rammer for præsentation af kultur i det lokale, samtidig med at de samme huse kan være kulturskabende og udviklende for borgerne.

Det er derfor meget uforståeligt, at Århus' politikere, der ellers gerne vil have byen til at fremstå som en nytænkende og international by, her ikke forstår følgende: Man kan ikke skabe en enestående by ved bare at lave alt det, som alle andre byer også har. I stedet bør man satse på at udvikle det, der er unikt, og som er en øjenåbner for et internationalt publikum.

En af de største anerkendelser af HUSET er kommet gennem det europæiske netværk 'Trans Europe Halles', der består af næsten 50 kulturcentre fra 24 lande i Europa. Netværket er eksklusivt på den måde, at man ikke bare kan melde sig ind, men man kan ansøge og blive optaget. HUSET blev godkendt som medlem af dette netværk – foreløbigt som det eneste medlem fra Danmark – og har gennem årene spillet en meget aktiv rolle i netværkets udvikling.

For HUSET har samarbejdet med Trans Europe Halles skabt kontakter og inspiration for den daglige udvikling, samtidig med at de europæiske partnere har været diskussionspartnere i forbindelse med de udviklingstanker, der hele tiden har været omkring HUSETs fremtid – som for eksempel i det arbejde, HUSET har lagt i det store fejlslagne kulturprojekt omkring Godsbanegården i Århus.

Det vil være et stort tab for Trans Europe Halles, hvis det lykkes politikerne at fjerne et så spændende og internationalt anerkendt sted som HUSET.

Foto: Niels Poulsen

Bent Blindbæk

Bettina Winkelmann

Maler

For mig er Huset byens 'hjerter', et symbol på velfærd, kreativitet og solidaritet. Uden Huset vil Århus være fattig. I en tid, hvor der råbes på innovation, synergi, kreativitet og originalitet, er det mig en gåde, at man ønsker at slukke for et af de fyrtårne, der lyser for netop de områder. I en tid, hvor der er stor opmærksomhed på behovet for kulturel fornyelse, i politiske festtaler i hvert fald, vælger man at lukke Huset.

Det er altid let at lukke et sted ned – med kortfristet gevinst for øje, men det er et kæmpeprojekt at starte noget tilsvarende op igen.

Når jeg har haft besøg fra Tyskland, har Huset altid været en attraktion, som jeg med stolthed har vist frem. Dette unikke, visionære sted med mangfoldige muligheder, som alle kan benytte, har altid gjort stort indtryk.

Foto: Erik Balle Poulsen

'Sarons yndigheder' af Bettina Winkelmann

www.bettinawinkelmann.dk

